

Yeni Yayınlar

THE GEOCHEMISTRY OF NATURAL WATERS

J.I. Drever, Prentice Hall, 400 s., 32 Dolar.

Akarsu, göl, yeraltı ve okyanus suyunun kimyası konu alan kitap jeoloji ve kimya bilgisi az olanlara da seslenebiliyor. Doğal suların yanı sıra kirlenmiş sulara da önemli yer verilmiş.

MARINE GEOLOGY

J.P. Kennett, 1981, Prentice Hall, 600 s., 35 Dolar.

Jeolojinin modern ve klasik görüşlerini birleştiren kitap okyanusal havzaların ve kıta kenarlarının kayaçlarından, yapısından, jeofizikinden söz ediyor. Levha tektoniği ve öncesindeki çeşitli kuramlara geniş yer veriliyor.

EARTH'S ENERGY AND MINERAL RESOURCES

B.J. Skinner, 1981, William Kaufmann Inc., 196 s., 9 Dolar.

Kitapta dünya enerji kaynaklarının dağılımına, petrol, yapay yakıtlar, nükleer ve jeotermal enerjinin gelişimine yer veriliyor. Alaska'nın metalik cevherleriyle Antarktika'nın maden yatakları ve jeopolitik konumuna da yer veriliyor.

ENGINEERING GEOLOGY

C.C. Mathewson, 1981, C.E. Merrih, 410 s., 25 Dolar.

Kitap daha çok inşaatçıların ve mühendislik jeolojisinin temel ilkelerini öğrenmek isteyen jeoloji öğrencilerine sesleniyor. Deneysel araştırmalar, özel jeoloji, mühendislik, zemin sınıflaması ve kullanım kitabının başlıca bölümleri.

METHODS IN FIELD GEOLOGY

F. Moseley, 1981, W.H. Freeman, 211 s., 15 Dolar.

Kitap iki bölüme ayrılmış. Birinci bölüm öğrenciler için saha çalışması yöntemlerini dünyanın çeşitli ülkelerinden örnekler vererek anlatmaktadır. İkinci bölümdeyse dünyanın değişik bölgelerinde yapılan saha çalışmalarının ayrıntısı tanıtılmaktadır.

DEPOSITIONAL SYSTEMS OF ACTIVE CONTINENTAL MARGIN BASINS

Short cours notes, Pacific Section,

SEPM, San Fransisco, 1981.

Etkin kıta kenarlarında oluşan çökel kapanları ve çökelme sistemleri üç ana etkenin ışığı altında tartışılmaktadır. Bunlar tektonizma, deniz düzeyinin yükselip - alçalması ve iklim olarak alınmış ve çökelme sistemlerine yaptıkları etkiler ayrıntılı biçimde incelenmiştir.

GEO THERMICS : USING TEMPERATURE IN HYDROCARBON EXPLORATION

P.E. Gretener, 1981, 164 s., 8 Dolar.

AAPG (American Association of Petroleum Geologist) Kurs Notları dizisinde yayınlanan kitap jeotermik ve bunun jeolojide kullanımını tanıtarak, sıcaklık gradyanının petrol aramasındaki uygulamasını özetliyor.

OCEAN RIDGES AND ARCS - GEODYNAMIC PROCESSES

Ed. M.N. Toksöz, S. Uyeda ve J. Francheteau, 1979, Elsevier, 538 s., 29,25 Dolar.

Tectonophysics'de çeşitli dönemlerde yayınlanmış 27 makale, üst manto jeolojisi ve akması, kabuk ve kabuk - manto ilişkileri ve kitabın ana bölümünü oluşturan okyanus ortası, kenar denizler ve ada yayı sistemleri bölümlerinde toplanmıştır. Kitap yöntem ve araştırma ilkeleri oldukça farklı konulardaki araştırmaları aktardığı için geniş bir okuyucu kesimine seslenmektedir.

CONCEPTS AND MODELS OF DOLOMITIZATION

Ed. D.H. Zenger, J.B. Dunham ve R.L. Ethinger, 1980, SEPM, Publ. No. 28,320 s.

Houston/Texas'ta 30 Nisan 1979 da toplanan Ekonomik Paleontologlar ve Mineraloglar Derneği (SEPM) nin 22 nci kongresinde dolomitleşme modelleri üzerindeki bildirileri içermektedir.

COMPOSITION AND PROPERTIES OF PETROLEUM

H.J. Neumann, B. Paczynska - Lahme, D. Severin, 1981, Enke Verl., 137 s., 22 DM.

«Geology of Petroleum» dizisinin beşinci kitabını oluşturan yapıt petrol ve doğal gazların bileşim ve

özelliklerinden söz etmektedir. Doygun olmayan petrolden kuru gazadek tüm hidrokarbon karışımlarının basınç - sıcaklık ilişkileri içinde davranışları incelenmektedir.

GEOLOGIE DES PHOSPHATES SEDIMENTAIRES

M. Salansky, 1981, Mémoire BRGM Nr. 114, 200 s., 95 FF.

Fosfatların mineralojik, jeokimyasal ve petrografik incelenme yöntemleri yanında fosfat kayalarının sedimentasyonu ve ekonomik olabilen fosfat yataklarının prospeksiyon ile ayrıntılı araştırmaları, fosfat endüstrisinin ana işlevleri anlatılmaktadır.

GEOLOGY OF THE CONTINENTAL MARGINS

G. Baillet, 1981, Longman Inc., 115 s., 11.95 Dolar.

Bölgesel tanımlamaların, jeodinamik olay çözümlenmeleri ve açıklayıcı modeller tanımıyla yapıldığı kıta kenarları jeolojisine giriş.

GEO THERMAL SYSTEMS

J. Elder, 1981, Academic Press, 508 s., 49.50 Dolar.

Geniş - ölçekli volkanik ve küçük - ölçekli hidrotermal dizgeler arasındaki boşluğu bağlamaya çalışmakta.

GEO THERMAL SYSTEMS : PRINCIPLES AND CASE HISTORIES

L. Rybach ve L.H.P. Muffler, 1981, Wiley, 360 s., 63.04 Dolar.

Jeotermal enerjide yerbilimleri incelemelerinin ayrıntılı seçilmiş ana görünimleri.

INACCESSIBLE EARTH

G.C. Brown ve A.E. Mussett, 1981, Allen Unwin Inc., 235 s., 41 Dolar.

Yeryuvarının oluşumu, evrimi, ve özellikle iç durumu ve bileşimi,

INTERNATIONAL SYMPOSIUM ON THE HELLENIC ARC AND TRENCH

National Technical University of Athens, 1981, 138 s., Üniversite Mineraloji - Petroloji - Jeoloji Bölümü dağıtımı.

Uzay ve deniz - altı çalışmalarına göre Hellenik Yay ve Hendeği'nin oluşumu ve evrimi, ve komşu bölgeler yapısallığıyla ilişkisi.

MECHANISMS OF CONTINENTAL DRIFT AND PLATE TECTONICS
P. A. Davies ve S.K. Runcorn, 1980.
362 s., 79.50 Dolar

Yeryüvarı yüzeyinin yapısal evrimi ve taşıyıcı özelliklerinin değişimi.

MODERN IGNEOUS PETROLOGY
M.K. Sood, Wiley, 240 s., 27.50 Dolar.

Magmatik kristallenmenin niçin ve nasıllarını açıklamada silikat dizgelerindeki evre denge bilgilerinin uygulanmaları.

THE PROPERTIES OF GROUNDWATER

G. Matthes, Wiley, 560 s., 48.95 Dolar.

Yeraltı suyu özelliklerini tanımlamada başlıca fiziksel, kimyasal ve jeolojik ilkeler.

RECENT CRUSTAL MOVEMENTS

Ed. P. Vyskocil, R. Green ve H. Malzer, (International Union of Geodesy and Geophysic's Symposium, 1979), 1981, Elsevier, 355 s., 80.50 Dolar.

Güncel kabuk hareketlerinin belirlenmesinde araçlar ve yöntemler, çeşitli bölgelerdeki ayrımlı kökenli kabuk hareketleri, güncel hareketler, sismisite ve volkanizma

arasındaki bağlantı, kabuk yapısı ve kabuk hareketlerinin yorumu, güncel hareketlerin değerlendirme yöntemleri.

THE CONTINENTAL CRUST AND ITS MINERAL DEPOSITS

Ed. D.W. Strangway, 1980, Geological Association of Canada Special Paper No. 20, 804 s., 30 Dolar. Yeryüvarının ısı evriminin başlangıcı, kabuk oluşumu ve yıkımı, taşıyıcı levhaları içinde depremler ve diğer süreçler ve zayıf kuşakların tepkileri, yeryüvarında volkanizma, granitoid kayalar ve ilişkin maden yatakları.

AN INTRODUCTION TO ORE GEOLOGY

A. M. Evans, 1980, Elsevier, 231 s., 39.95 Dolar.

El örneklerinde, ve ince ve parlak kesitlerde genel cevher türleri ve tipik ana kayalarının incelenmesi.

METAMORPHIC PETROLOGY : MINERALOGICAL, FIELD AND TECTONIC ASPECTS

F.J. Turner, 1981, McGraw Hill, 524 s., 29.95 Dolar.

Büyük metamorfik alanlarda, yapısal tarihçe ve bazı durumlarda granit plütonlarının evrimi ve yer-

leşmesi sırasında egemen olan kabuk ısı-basınç rejimini gösteren farklı metamorfik fasiyesler.

SEA FLOOR SPREADING CENTERS : HYDROTHERMAL SYSTEMS

Ed. P.A. Rona ve R.P. Lowell, 1980, Dowden Hutchinson Ross, 424 s., 45 Dolar.

Geçirgen ortam içinden deniz tabanı yayılması merkezlerine sıcak sulu eriyiklerin akıntısı, yüksek ısı ve basınçta bazalt/deniz suyu karşılıklı etkilenmesinin laboratuvar incelemesi.

DICTIONNAIRE DE GEOLOGIE

A. Foucault ve J. - F. Raoult, 1981, MLS Ed., 336 s., 105 FF.

Fransız dilindeki jeoloji sözlüğü, Yerbilimlerinde jeolojinin gerekli teknik dilini 4000 den fazla kelimeyle açıklıyor.

DICTIONARY OF EARTH SCIENCES/DICTIONNAIRE DES SCIENCES DE LA TERRE

J. - P. Michel ve R.W. Fairbridge, 1981, MLS Ed., 412 s., 67 FF.

Jeolojide yüzlerce yayından çıkarılmış, kullanma sıklıklarına göre seçilmiş binlerce terimi içermektedir.

Haberler

İŞBİRLİĞİ YOLUNDA(*)

9-13 Mart 1981 tarihleri arasında Ankara'da Türkiye Jeoloji Kurumu'nun 35. Kongresi gerçekleştirildi. 9 Mart 1981 tarihinde Devlet Su İşleri salonunda T.J.K. Başkanı Doğan Perinçek Kurum'un faaliyetleriyle ilgili bir açış konuşması yaptı.

Kongrede metalik maden yatakları, jeomorfoloji, karst jeolojisi, bölgesel jeoloji, vb. konularda 37 bilimsel bildiri sunuldu. Açık oturumlarda «Türkiye'de Krom Yatakları, Orta Anadolu'nun Jeolojik Sorunları, vb.» konularda çeşitli konuların önde gelen jeologları gö-

(*) Bulgaristan Jeoloji Birliği'nin yıllık yayın organı Hemus'dan Zühre Bektur (MTA, Ankara) tarafından türkçeleştirilmiştir.

rüş sundular.

Trakya'da Üst Eosen yaşlı resifal kireçtaşlarında petrol rezervleri, Sinop dolaylarında ilk kez rastlanan 1300 m. derinlikte Alt Kretase yaşlı gaz ve petrol rezervleri bildirildi.

Güneydoğu Türkiye'de Alt Kretase (Albiyen) yaşlı yeni petrol olanakları, Üst Kretase (Senomaniyen, Türoniyen, Senoniyen) ve Paleosen yaşlı petrol rezervleri bildirildi.

Su anda Türk jeologları Karadeniz'in güncel çökellerinde uranyum ve ender toprak elementleri (ki bunlar kokolitlerde yoğunlaşmaktadır) aramalarını sürdürmektedirler.

Yakın bir gelecekte iki devlet arasında jeoloji dalında dövizsiz olarak yakın bir iş birliği sağlanmalıdır. Jeolojik sorunların çözü-

münde ve çeşitli saha gezilerinin gerçekleşmesinde TJK, MTA, vb. kuruluşlar olumlu tavır almıştır.

Prof. Petko MANDEV

PASİFİK ÇEVRESİNDEKİ HARİTA DİZİLERİ LEVHALARI VE KAYNAKLARI BAĞLIYOR

Bu yılın başlarında Pasifik Çevresi Harita Projesi'nin yayınlamaya başladığı Levha Tektoniği Harita Dizileri'nin ilk 6 konulu harita dizileri Pasifik bölgesinin jeolojisini ve enerji ve mineral kaynaklarını gösteriyor. Yeryüvarının yarısından çoğunu örten harita dizisi Pasifik bölgesinde bilinen enerji ve mineral kaynaklarının jeoloji, tektonik ve kabuk dinamiğiyle olan ilişkisini belirtecek.

Coğrafya ve temel haritalar da içeren Harita Dizisi'nin 6 konulu haritalar dizisi şunlar : levha tek-